

ELOFIZETES

HELYBEN ES VIDEKEN... Egy évre ... 240 Lei, Fél évre ... 120 Lei, Egy negyed évre ... 60 Lei, Egy hóra ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vételnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG Aradi és Csanádi Egyesült Vas- és acél palotájában. KIADÓHIVATAL: Aradi Nyomda Vállalat...

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

Csütörtök, április 20.

Az új lakbérleti törvény.

(Részletes ismertetés.)

A parlament által megszavazott lakbérleti törvény a Monitorul Oficialo-ban még eddig nem jelent meg, azonban a bucaresti felhivatalos lap annak teljes szövegét meghozta és így rendelkezései már változást nem szenvednek.

Ami másodsorban feltűnik, az, hogy a háztulajdonos részére egy a béremelés, mint a felmondás jogára vonatkozó megszorító intézkedések lényegesen enyhítettek, amennyiben az ingatlanok felett való rendelkezési joguk, — habár nem teljes mértékben — visszaállított.

Valutások alkonya.

(Egy kis séta a Városi-kávéházban.)

Ki ne ismerné a paffanyus bogárrát? Ha ráfektesz a hátára, egy darabig úgy tesz, mintha kinlődnék, nagyokat szuszog, neki terpeszkedik és aztán egy hirtelen elkéseredett mozdulattal felveti magát sokszor két méter magasságra is.

szóhordozókká forrtak ki magukat. Először a szalonnál lepték el, meg a rizikásból a kávé és az ezerjófűvel, a hűtős kondenzorok technikáján ép új hámar szakcsiszorítókát vizsgálva, akár csak a legkülönfélébb paraffinok olvadási hányadosát vagy fajsúlyát.

márkavásárlások bonyolódnak is ilyen. Az asztaloknál szerkesztő rengeteg a hadonászó, hangosan beszélő honfit, legfőbbje feltett kalappal, überzieherben.

beszélni. A legteljesebb pangás van jelen. — No de a márka, mégis csak... — Mi az, hogy márka? Hát az is üzlet? Nem rentábilis bolt az!

hosszabbítatnak meg a szerződések és így a háztulajdonos teljes rendelkezési joga visszaáll azon ingatlanok felett, amelyekben szállodák, varieték, cabarék, nem román nyelvű színházak, mozgószínházak, váltóüzletek, kereskedelmi és ipari részvénytársaságok és nem politikai klubok, mint bérlők szerepelnek. A háztulajdonos ezek bérletét szabadon felmondhatja és a bérösszeg megállapítása szabad egyezkedés tárgyát képezi.

ugyancsak kilakoltathatja a lakót az a tulajdonos is, aki maga az ingatlan egy részében lakik és a többi rész bérbe van adva, ha az általa elfoglalt lakrészt, vagy szobák nem elegendők családja parancsoló szükségleteire, vagy a gyermekeknek elhelyezésére. A törvény kimondja, hogy a tulajdonos dolgozószobáján kívül a család minden 10 évet meghaladó tagjának egy-egy szoba jár. Ugyancsak kimondja a törvény, hogy család alatt a tulajdonos által rendszeresen eltartott személyek értetnek, vagyis a felmenők és lemenők, testvérek, nővérek, unokanővér, valamint e kategóriába eső rokonok, akik a törvény alapján lakásra szorulnak. A törvény azután részletesen felsorolja azokat, akik nem lakoltathatók ki.

Lényeges intézkedése a törvénynek, hogy a lakbér megállapítások nem tartoznak a lakbérhivatalok hatáskörébe, miután a törvény precízen kimondja, hogy a házbérek 1922 május hó 1-től milyen összegre emelhetők. Vitás esetekben a rendes bíróságok vannak hivatva efelett intézkedni. Ha

villanás alatt a legteljesebb változáson ment keresztül. Réveleg pilláira, hajlott orfára mérhetetlen gyász telepedett egyszeriben. Végre egy jó perces hallgatás után felzokogott.

— A ménkö csapott volna bele az egész Amerikába, üszített ur! Százharminczter lajosomat vitte el egyik napról a másikra. Oh, oho, oho! üszített ur. Az így volt.

És históriai pontossággal, kronológikus sorrendben kezdte elmesélni a saját mintegy féltüvevel ezelőtt megtörtént esetét. „A dollár egy napon kilencven volt és emelkedő tendenciájú. Azt mondta feleségének Amáliának, hogy egyetlenem hátha dollárt vennék. Így is lett. Egy hétig várt vele — oh ó marha — és kilencvennégyért eladta a váradi Schwartznak. Az azt mondta: „open dollár kell nekl. Sehr wichtig — és ő bedőlt. És képzelje csak ő üszített ur a zárókurzus másnap száztizenkilenc lett. Hát van-e ehhez fogható csapás még a világon?”

En kitárottam a számat? Négy pont tal drágábban eladta, tehát nyert. Aki ha vesz nem bérel és nem dob ki, ha nyer. Hogy másnapra újra emelkedett? Ez kétségtelenül a tisztelt Schwarz szerencséje volt csak, Váradról. És úgy megeset rajta a szívem, hogy leltem igaz sugallatát követve legszívesebben fekete gyászfelbe szerettem volna burkolni a szerencsétlent. Nem állhattam ellen.

Tíz egynehány nehéz pontokkal megfogalmazva az iránta való részvételtől tántorogva kívánszorogtam a kávéházból. (yy.)

tározottan kimondja a törvény, hogy a felémelt bér 1922 május hó 1-én fizetendő és habár hivatkozik a törvény a helyi szokásokra és törvényeket, ez a jelen esetben csak arra vonatkozhatik, hogy minálunk nem Szent György napján, április 23-án, hanem május 1-én kezdődik a bér évnegyed és így a törvény határozott intézkedése folytán a felémelt bér 1922. május hó 1-én fizetendő. Minden ezzel ellenkező magyarázat csak a törvény félremagyarázása és újabb zavarok okozása. Határozottan megállapítja a törvény, hogy a lakások bérösszege 1922 május hó 1-től az 1914. évi bér kétszeresét képezi, — a kisiparosok, kiskereskedők, (ez utóbbi elnevezés alatt a szatócsok értendők), dohány- és bélyegtözsdek, valamint a fogyasztási szövetkezetek és népbankok üzleti bére az 1914. évi bérnek háromszorosát, a közép- és a többi üzletekre nézve pedig annak ötszörösét képezi. Ugyancsak kimondja a törvény, hogy a korona értéke Erdély. Bánát, Máramaros és Körös vidék területén egyenlőnek vétetik a leval. Lényeges intézkedése a törvénynek az is, hogy a bér semmiesetre sem lehet kevesebb, mint az 1921. év folyamán fizetett bérösszeg. Vagyis ha a bérlő 1921-ben akár közmegegyezés folytán, akár a lakbérleti bizottság megál-

lapítása folytán többet fizetett, mint a lakásbérenek kétszeresét, vagy az üzletbérenek háromszorosát, illetve ötszörösét, úgy ennél kevesebbet most sem fizethet.

Az adók tekintetében kimondja a törvény, hogy az adók a tulajdonos terhei maradnak, de kimondja azt is, hogy adóemelés esetén a többlet meg fog osztatni a tulajdonos és a bérlők között arányban az ingatlan bérleti értékével, kivéve, ha a felek másként egyeznek meg.

Miután az új lakbérleti törvény az 1921. szeptember 1-én életbe lépett törvénynek csak amaz intézkedéseit helyezte hatályon kívül, melyek a jelen törvénnyel ellenkeznek, minden egyéb tekintetben pedig az továbbra is érvényben marad. Az előbbi törvény szerint a mellékkiadások u. m. szemétkihordási, vízfogyasztási, kéményseprési, pótcégödör tisztítási díjak, lépcsővilágítási költségek a lakók által voltak fizetendő, amint ezt az aradi törvénytől teljes ülési elvi jelentőségű határozatában ki is mondotta Elvitázhatatlan tehát, hogy ezen mellékkiadások ezután is a lakók által viselendők.

Dr. Steinitzer Pál.

Az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének ügyvezető ügyésze.

Phlogetan. (A paralízis gyógyszer.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy dr. Fischer Oszkár, az ismert nevű prágai professzor, a német orvosegyesület legutóbbi gyűlésén közölte, hogy legújabb találmányával a paralízis és tabes gyógyításában számottevő eredményt ért el.

Ez ideig tudvalevőleg e két pusztító betegség gyógyíthatatlan volt; az eddig használt gyógyszerek, melyek a luesra hatással voltak, majdnem hatástalanul maradtak és így a szymptomatikus kezeléssel, mint az eddigi Therapia minden eszközével csak nagyon csekély és megbízhatatlan eredményt tudtak elérni.

Már évek óta kísérletezik Fischer ebben az irányban oly anyagokkal, melyek a szervezetben lázt és a fehér vértestecskék szaporodását idézik elő és már évekkel ezelőtt jelentős sikert ért el, különösen a paralízis gyógyításánál a nucleusavas nativum alkalmazásával. Továbbá fáradságos kísérletezés után az elbontott fehérje productokban talált Fischer egy hatásosabb és célravezetőbb szert. A hatás egy helyi gyuladás felidézésében nyilvánul, amiért is Fischer ezt a kezelési módot phloktikus terapiának nevezi. Különböző figyelemre méltó anyagok szisztematikus megvizsgálása után Wickhowszky professzor, a prágai egyetem farmakológusa, ki különösen a gyakorlatban alkalmazható állati rész elkészítési módjával tette ismeretessé nevét, egy gyógyszert állított elő, mely teljesen elbontott fehérjéből áll és amellyel Fischer oly eredményt

ért el, mely ezen a téren eddig teljesen ismeretlen volt.

Az új gyógyszer neve: „Phlogetan.“ Fischer „Phlogetan“-jával nem csak a kezdődő paralízis és tabes gyógyításában ért el meglepő sikereket, hanem súlyos betegeket, kiknek sorsa már megpecsételve látszott, gyógyított ki, akik az új gyógyszer használata után egészségben — mint munkaképesek — mint új emberek hagyták el a gyógyintézetet. A tabes gyógyításánál felbecsülhetetlen eredmények mutatkoztak olyan esetekben is, ahol a bénulási jeleket már hónapokkal előtte észlelték. Fischer tanár véleménye szerint a „Phlogetan“-nak fenti betegségeknél prophylactikus jelentősége is van.

A gyűlésen Wiechowsky professzor előadást tartott a kezelési módokról és az általa előállított „Phlogetan“ chemiai és pharmacologiai tulajdonságairól. Dr. Wodak és Wälsch professzorok újabb kísérletezésekről tettek jelentést, melyeket az orr és fül bizonyos megbetegedéseinél, valamint a gouvrea komplikáltabb eseteiben a „Phlogetan“-nal végeztek.

— Borárok Németországban.

A rajnavideki 1921-es fehér borok átlagos ára hektoliterenként 3677.10, a vörös boroké 8799.50 márká. A Breisgauban a legolcsóbb fehér bor 826.30, a legolcsóbb vörös bor pedig 590.10 márká hektoliterenként. Megjegyzendő, hogy ezeket az árakat a mustért fizették.

Sport.

Arad vivóéletéről.

Aki a vivósporttal komolyan foglalkozik, jóleső érzéssel olvasta az Aradi Közlöny április 9-iki száma tárcarovatában „Kardos kisasszonyék“ cím alatt megjelent közleményt. Végre egy cikk, mely megemlékezik a vivásról. Míg a sportnak ugyszólván valamennyi ágáról gyakran irnak a hírlapok, addig a vivásnak ugylátszik a mostohagvermek szerepét kell betöltenie. Nem törődnek vele, a nagyközönség az előkelő osztály fényűzésének tartja a vivást s míg a labdarugó mérkőzésekre ezrével tódul a nép, addig a vivóversenyek és vivóakadémiai a legteljesebb részvétlenség mellett folynak le. Az említett cikk a vivást a sportok királyának nevezi s — csodálatos, a sportok királyával a hírlapok egyáltalában nem szoktak foglalkozni. Az AAC Erdély kard- és törvívóbajnokságáért április 2-ára vivóversenyt tűzött ki és az aradi lapok, az egyetlen sportlap kivételével, egy szóval sem emlékeznek meg a készülő sporteseményről. Pellegrini mester vivóiskolájában napról-napra a legerősebb tréning folyt, hogy Erdély vivóbjajokságát ne nyerve el más városbeli, ugy, mint az elmúlt évben, hanem Arad mondhatta magának Erdély vivóbjajokságát, hálás riportot lehetett volna minderről írni s egy szó sem jelent meg róla az aradi lapokban.

Az aradi vivók igazán megérdemlik a nagyobb érdeklődés. Egész Erdély területén ma Arad az a város, mely vezetőszerenettel játszik a vivósport terén. Azt lehet mondani, hogy Erdély legjobb vivói Aradon vannak. Ezt a talán merésznek látszó állítást igazolja az a körülmény, hogy míg Aradnak ugyszólván valamennyi sport eseménye henevezte vivóit az Erdély bajnokságáért kiírt versenyre, addig egész Erdély területéről mindössze egy jelentkező akad. Emiatt azután a rendező AAC elhalasztotta a versenyt.

Szomorú jelenség egyrészt, hogy egész Erdély csak egy versenyvivót tud küldeni, másrészt büszkék lehetünk mi, aradiak, hogy olyan erős vivógárdánk van Pellegrini mester igazi professzora a vivásnak, ki komoly, lelkiismeretes munkájával elsőrangú vivókat nevelt. De nemcsak komoly férfiak hódolnak a „Jegérfiasabb“ legnemesebb és leglovagiasabb sportnak, hanem nők is. Pellegrini mesternök 12 hölgytanítványa van, kik komolyan felfűzőz illő ügyességgel kezelik a pengét. E mellett egész veremeksereg igyekszik a vivitudást elsajátítani. Az AAC, április 23-án klubközi vivóversenyt, Pellegrini mester pedig május havában vivóakadémiát rendez mindkét alkalommal Arad s mondhatjuk Erdély legjobb vivói fogják bemutatni tudásukat. Nem akarom a vivósportot a közönség előtt felfedezni, erre igazán nincs szükség; aki nem ismeri a vivás előnyeit, olvassa el az Aradi Közlöny említett cikkét. Mindössze csak annyit kérünk mi, e sportág buzgó művelői, hogy a nagyközönség és elsősorban a hírlapok nagyobb érdeklődéssel viseljenek a vivás iránt. Gabos János dr.

Telmányi Emil.

(Hangverseny a Kulturpalotában.)

A Kulturpalota nagytermében tegnap este tartotta *Telmányi Emil* az aradi származású, világ-hírre fejlődött, fiatal hegedűművész hangversenyét. Négy év alatt amióta nem hallottuk, hatalmasat lendült a művészi tökéletesedés felé. Technikája, intonálási és dinamikai készsége nagyszerű haladást mutat azóta. Zeneisége igazivá forrott, egyénisége megedződött, öntudatosává vált és korán mesterré avatta a nagytehetségű, kiváló ambíciójú *Telmányi*. A tegnapi este a szülőváros közönségének lelkes, örvendő megbecsülése volt a maga szülőjével szemben, aki hosszujáratu külföldi sikerek után egy-két napra hazatért tanúságot tenni a régi, szerető jóbarátoknak. Mikor megjelent a dobozban, színni nem akaró tapsvihart várta. Négy évi távollét után a publikum sok megbecsüléssel, és meleg meghatódottsággal fogadta újra magához Arad kiváló szülőföldjét a művészetben.

Elsőnek *Wieniawsky* D-moll hegedűversenyét adta elő. Sok technikai készséggel a második és harmadik tételben, meleg dallamos könnyedséggel az első rész allegro moderatójában, *Tartini* Corelli variációi, *Elgar* Capricieuse és *Cartier* Vadászata briliáns vonókezelési művészetéről tettek tanubizonyosságot. *Telmányi Emil* igazi értékének azonban ezek a mutatós, de egyben mélyebb értéket nélkülöző zsánerdarabok nem lehetnek valóságos kifejezői. Az ő egyénisége, művészi felfogása és játéktudása csak az egészen komoly, a tényleg gondolatívá érett muzsikának hivatott reprezentánsa. Ezt a legjobban láttuk a *Bach* D-moll szóló *Ciaccona* interpretálásánál. Annyi eredetiség tömörült össze ebben, úgy a mű zenei megértésében, mint annak művészetbe vitelénél különösen a második résznek nagyszerű vonótechnikát igénylő grávéjánál, ami *Telmányi*-nak a világ legelső podiumain is dicsőséget kell hogy szerezzen. A másik hatalmas értékű száma, a legkiválóbb magyar szerzők legősibb erejű képviselőjének *Kodály* Zoltánnak *Adagiója* volt. Mindezt, amit ez a forrongó lelkű hus és merészfantáziájú zeneköltő bele-vitt ebbe a szomorúan szép, epkedő melódiába, hűen és a maga nagyszerűségében adta vissza *Telmányi* Emil. Széles vonóvelése az átkötő frázisok könnyed legátobafoglalása, a dallamos részek forrongó lüktetése a hurok felett mennyi szenvedélyt bontott ki a művész lelkéből, megegyénítve azt méltóképen, komolyan és energiával. Ugy halljuk, hogy a fiatal mester vasárnapi koncertjén *Mendelszolin* Op 64. hegedűversenyét hozza. Kívánatos volna, ha többi műsorszámait is ehhez a nagyon értékes kompozícióhoz megfelelően

választaná meg. *Dr. Szelle Károly* a sokszor igen nehéz kíséretet kiválóan látta el. Játéka soha sem vált a szólista dinamikai értékének

rovására. *Kodály* *Adagiójában* az arpeggió részek szindus aláfestésével elsőrangú muzsikalitásáról tett tanúságot. (b. gy.)

Német-orszós békekötés.

(A genuai konferencia logkritikusabb órái.)

A genuai konferenciának világra szóló szenzációja van: a németek és oroszok formálisan is békét kötöttek egymással és a béke feltételeit pontokba foglalták. Ez a békeszerződés bizonyára nagy hatással lesz a konferencián képviselt államokra és valószínűleg siettetni fogja az orosz probléma végleges megoldását. A nagyjelentőségű világeseményről az alábbi táviratok számolnak be:

A békeszerződés.

GENUA. A konferencián résztvevő német és szovjet-delegáltak kormányaik megbízásából szerződést kötöttek, amely tulajdonképpen békeszerződés Németország és Szovjetországnak között. A szovjet-delegáltak és a németek kedden írták alá a genuai békeszerződést, amely teljes terjedelmében helyreállítja a régi jóviszonyt a két birodalom között és lehetőséget nyújt a diplomáciai és konzuli kapcsolatok felvételére. Német részről azt közlik, hogy már Berlinben kezdték meg a tárgyalásokat, de csak akkor tették túl magukat a genuai konferencia keretein, amikor az oroszokkal megindultak a magántárgyalások. Az antant-delegáltak azt vélik, hogy a békeszerződés a genuai konferencia szempontjából nagyon komoly helyzetet teremt.

GENUA. Vasárnap késő éjjel megjött Berlinből *Ebert* birodalmi elnök távirata, amelyben hozzájárult a békeszerződéshez és így ez véglegessé vált.

GENUA. Német félhivatalos jelentés szerint az aláírt német-orosz szerződés úgy jellemezhető, hogy a két kormány fátyolt borít a múlt ra és a jövőre együttes ujjaépítésnek lerakja alapjait.

Izgalom a szövetségesek között.

PÁRIS. V. Matin-nek jelentik Genuából: *Barthou* francia megbízott, amikor köz tudomásra jutott a német-orosz szerződés, kijelentette, hogy ezentul nem vesz részt semmiféle olyan gyűlésen, amelyen németek is jelen vannak.

GENUA. A szövetségesek delegáltjai ma délelőtt határoztak további magatartásukról.

GENUA. Tagadhatatlan, hogy a konferencia logkritikusabb óráit éli. A német-orosz szerződés megkötésének híre a szövetségesek körében leirhatatlan izgalmat keltett. A franciák úgy érzik, hogy a konferenciának most már vége. A francia delegáció kieszközölte, hogy adjanak ki hivatalos nyilatkozatot, amelyben jelentsék ki,

hogy az új helyzet kialakulása következtében ne foglaljanak állást.

Rathenau cáfól.

GENUA. *Rathenau* német külügyminiszter a hírlapírók előtt megcáfolta azt a hírt, mintha Németország az oroszokkal megkötött szerződéssel illojálisan járt volna el. Már Berlinben megegyeztek az oroszokkal a szerződés alapelveire, de a genuai konferenciára való tekintettel nem írták azt alá. Genuában azonban a szövetségesek maguk között Németország bevonása nélkül tárgyaltak Oroszországgal. A szövetségesek képviselőinek három napja tudomásuk volt a tárgyalásokról.

VARSÓ. A német-orosz szerződés miatt Lengyelországban nagy az izgalom. Azt hiszik, hogy a németek a határozat miatt visszavonulnak Genuából. Számolnak azazal is, hogy *Wirth* német birodalmi kancellár lemond.

Magyaráznak az oroszok.

GENUA. *Litwinow* és *Rakovszki* fogadták az angol és francia újságírókat. *Litwinow* kijelentette, hogy nem érti, miért ütköznek meg a német-orosz szerződésen. Oroszország már sok állammal kötött szerződést, Romániával is szivesen kötött volna, ha erre hajlandóságot tapasztalt volna. A hónapok óta tartó tárgyalások az orosz delegációnak Berlinen való átutazása idején vezettek pozitív eredmény-

re. A minisztertanács hozzájárulásához nem volt elegendő idő az orosz delegáció berlini tartózkodása alatt és ezért írták alá a szerződést Genuában. Szó sincs titkos szerződésről, vagy katonai megegyezésről, mert Szovjetországnak csak békésszándéku szerződést akar Európa megnyugtására. *Rakovszki* még hozzáfűzte, hogy Oroszország Franciaországgal állandóan kereste a közeledést, de nem kapott Franciaországtól biztatást. Oroszország kész Európa államaival akár egyenként, akár együttesen szerződéseket kötni.

PÁRIS. A Journal írja: Belgium semlegességének megsértése óta hányszor megmentett bennünket ellenfeleink hibája. Háttha még egyszer kiszabadít a német pszichológia durva tévedése a genuai dárászfészekből!

A kirekesztett németek.

GENUA. A németek jegyzéket intéztek a szövetségesekhez, amelyben tiltakoztak az ellen, hogy őket kizárták az oroszokkal folytatott tanácskozásokból. A szövetségesek megteszik az előkészületet, hogy válaszoljanak a német jegyzékre. A szövetségesek semmi szín alatt sem ismerik el a német jegyzék ama állításának jogosságát, hogy szerződésességét követek el a németeknek a tárgyalásokról való kirekesztésével. Ami a németeknek az orosz ügyek bizottságából való kirekesztését illeti, a szövetségeseknek az az álláspontjuk, hogy ez a jog kizárólag a konferencia plenumát illeti meg. A semleges államok Dánia vezetésével a németek kirekesztése ellen tiltakozni készülnek.

Az antant-jegyzéke a németekhez.

GENUA. Anglia, Oroszország, Franciaország, Belgium, Japán, Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia és Románia összegyűlt képviselői ma egész nap tanácskoztak. A tanácskozáson egyhanguan elhatározták, hogy a német delegációhoz jegyzéket fognak intézni, mely a következő:

— Alulírott hatalmas a delegációk előtt nyíltan kifejezést adnak ama nézetüknek, hogy a német-orosz szerződés megkötése oly időben történt, amikor a konferencia még ülésezett. Ennek a szerződésnek a megkötése pedig azoknak a feltételeknek megsértését jelenti, melyeket a németek önszántukból vállaltak magukra. Amidőn Németországot Genuába meghívták, felajánlották neki, hogy valamennyi bizottságban az egyenjogúság elve alapján képviselheti magát. A meghívó hatalmas minden feltétel betartására való készségiüknek bizonyosságát szolgáltatták azzal, hogy a háborúra való emlékezést félreteszik és Németországnak alkalmai adnak, hogy volt ellenségeivel megisztelómódon együttműködjen. A jóakarát és szolidaritás eme ajánlatára Németország olyan aktussal válaszolt, amely a kölcsönös bizalom szellemét kiirtja. Mert mindvégig, amíg a konferen-

cia ülésezik, Németország is képviselve lett volna azokban a bizottságokban és albizottságokban, amelyeknek a cannesi feltételek alapján az Oroszországgal való európai békét kellett volna tárgyalniok. Németország képviselői kollégáik tudta nélkül titokban olyan szerződést kötöttek Oroszországgal, amely azokat a speciális kérdéseket intézi el, a melyeket a német delegátusok a többi országok képviselőivel kollégiális együttműködésben lettek volna kötelesek tárgyalni. A megkötött szerződés: ezáltal a konferencia részéről való meghívástól és jóváhagyástól nem tették függővé. Föl kell tenni tehát, hogy a szerződés megkötése végérvényes. A valóságban több olyan alapelv megsértéséről van szó, a melyeken a konferencia nyugszik. Ilyen körülmények között alulírottak fenntartják maguknak azt a jogot, igazságosnak és méltányosnak tartják, hogy Németország, amely Oroszországgal külön megállapodást kötött, hogy a többi ország és Oroszország között létesítendő megállapodások tárgyalásain részt ne vehessen. Különben a szerződés megkötéséből ugyanis azt következtetik, hogy a német delegátusoknak az a szándékuk, hogy a konferencián kép-

viselt többi ország és az Oroszország között kötendő megállapodások tárgyalásain való további részvételükre lemondanak. A jegyzéket Lloyd-George, Facta, Barthou, Theunis, Benes, Skirmunt, Ninicsics, Diamandi és Ishi irták alá.

Ha a németek elmennék...

GENUA. Azon a tanácskozáson, amelyet a nagyhatalmak Lengyelország, Spanyolország és a kisantant bevonásával tartottak, Skirmunt lengyel külügyminiszter rámutatott az új helyzetre és azt hangoztatta, hogy Lengyelország az öt fenyegető veszély ellenére kitart a szövetségesek oldalán és hozzájárul a megálló rendszabályokhoz. A szövetséges nagyhatalmak azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy Lengyelországot és a kisantantot képviselőkhöz juttatják a legfelsőbb tanácsban.

GENUA. Facta olasz miniszterelnök tegnap ebédet adott a német delegátusok üléseire. A németeknek azt tanácsolták, hogy az antant jegyzéke dacára jelenjenek meg az ebédem. A konferencia körében megállapítják, hogy amennyiben a németek elutaznak, a konferencia sokat veszítené jelentőségéből. Lehetséges, hogy ebben az esetben az oroszok is eltávoznának.

Románia nem vesz részt az albizottságokban.

BUCURESTI. Az Adeverul tudósítója jelenti Genuából, hogy a román delegátusok nem vesznek részt az albizottságok ülésein csak a politikai bizottságok tagjaikat tartják meg. Ez a bizottság végzi a konferencia legfontosabb munkáját.

BUCURESTI. Genuából jelentik: Egy román újságíró beszélgetést folytatott az orosz delegáció egy tagjával, akihez kérdést intézett Bessarábia kérdésében. Az orosz delegátus kijelentette, hogy Oroszország egyszer már kijelentette, hogy hajlandó lett volna Bessarábia kérdésében rekompenzációs alapon tárgyalni, Románia azonban kijelentette, hogy nem akar részt venni ezen a tárgyaláson. (RTI)

Lefoglalt teherautó.

(A csempészett dohány miatt.)

Megírta annak idején az Aradi Közlöny, hogy a múlt év december 16-án Soborszában egy bort szállító teherautót a pénzügyőrök sejtartóztatott, mert azon csempészett dohányt találtak. Prodán Aurél monopólium-revizor, Hanecker Ernő pénzügyőri biztos és Vince Béla őrszemléző, Szőke Árpád és Herczer László teherautóiban, melyben Messer János siriái (világosi) lakos a Hegyaljáról Tordára bort szállított, kutatást tartottak. A kutatás során több kiló vörösi dohányt találtak. A bort kiadták Messernek, azonban az autótulajnosokat megbíróságolták és a teherautót lefoglalták. Akkor jelentést tettek az esetről a Monopol vezérigazgatójának, amelyről ma érkezett le a rendelkezés a többi pár ezer lei értékű teherautó elkobzására. A rendelkezés értelmében az autót holnap a romániai dohányraktárba szállítják. Az autót valószínűleg elfogják árverezni a kincstár javára.

Arad tündérekertjében. (Séta a városi kertészet üvegházjaiban.)

Napsütéses tavaszi délutánon gondolatokba merülve végigmentem a városban. A fák már rügyeztek, az ablakokban virágok pompáztak. Néha-néha felbukkant egy kedves női fej s puha, hófehér kezében kis kammát tartva a virágokat öntözte. Megkapott a látvány és elhatároztam, hogy látogatást teszek ott, ahol mint apró palánták élnek, hogy majd az élető napsugártól gyönyörű virágokká nőjjenek. Mert a virág maga a megtestesült poézis olyan, mint a női lélek: kényes, finom, harmónikus.

A városi kertészetet látogattam meg. A város felől érkezve már messziről látszanak a hatalmas üvegházak. Beljebb a jókarban tartott utakat fenyőfák szegélyezik. Jánosi János főkertész szívesen végigkalauzolt a hatalmas területen. Először a szép faiskolát mutatta meg, majd az örökzöld fenyőkben gyönyörködöttünk. Különböző fenyők, tuják magaslottak ki a földből. Ezután az üvegházakat jártuk végig.

A japánházban akadtak remek látnivalók. Lila, kék, fehér, rózsaszín és piros jácintok hatalmas asztalokon cserepekben. Szinte káprázott a szemem a színek sokféleségétől. Az üvegházban átható jácintillat terjengett. Pelargóniák zöldje ötlött a szemembe, amelyek egyhangúságát megtörték a fuxiák kaktuszok és színeslevelű koleuszok, őszirózsák, péliák, aszparáguszok és kaktuszok, ezeken kívül az u. n. „Neuhollanderek“-nek sok változata.

A nagy japánházból átmentünk a szaporítóházba, amelynek előtere tele volt kék petunia palántákkal. Ebben az üvegházban csak az egészen fiatal növények élnek. Begóniák, vanilliák, agerátumok és szegfüvek palántái díszeltek. A szemnek valóban kellemes látványt nyújtott az a számtalan palánta, amely egyenes sorokban gondosan van elülletve.

A pálmaházba mintha egy darab exotikus Afrikát varázsoltak volna hozzáértő kezek. Óriási banánfa pompázott a pálmaház közepén, mint egy királynő, úgy állt a többi között, amelyek nagyságra sem mérközhettek vele. Példás rendben sorakoztak egymás mellé a fönixek, fikuszok, széleslevelű ladániák, cliviák, filodendronok, oszlopkaktuszok és citromfák. Minden csupa zöld, csupa remény, csupa ígérlet.

A rózsaházban kicsiny rózsatövek húzódnak meg. A kertészsegédek serényen dolgoztak. Oltogatták az erdőből hozott vadrózsafajtákat és cserepekbe dugdosták a beoltott töveket. Az udvarban ba hérfák zöldeltek és az üvegházak mögötti térségen melegágyak.

Ez csak halvány képe a városi kertészetben látottaknak. Sok százféle virágjai közül csak az ismer-

tebbeket soroltam fel. Innen kapja az aradi virágoszerető közönség a pompás virágokat, amelyeket nagy és alapos tudással ápol és nevel Jánosi főkertész. Ez a tiszteletreméltó ur Drezdában és Bécsben, mint első kertész volt alkalmazva és most az aradi városi kertészetben használja fel tapasztalatait. Nemes művészetet gyakorol, mert a virágokkal való bajlódás bizony nagy türelmet és gyakorlatot igényel. Jánosi már 25 éve kertész, ami ékes bizonyítéka annak, hogy a városi kertészet erős és hozzáértő kezekben van. A városi kertészet szállítja a nyilvános ünnepekhez szükséges dísznövényeket, azonkívül az utcák, terek, parkok befásítását is ez a szép intézmény végzi. És mindezekért havi 750 lei fizetése van a főkertésznek.

A város javíthatna Jánosi helyzetén, mert ugyancsak a város szolgálatában lévő asztalos, lakatos, ács és kovács iparosok 50-60-70 lei napiért kapnak, míg a kertészek csak napi 21 leit élveznek. A városi kertészet fontos tényezője a polgárság élelmézésének is, mert a piacra szállított különböző konyhavetemények lényegesen olcsóbbak mint ahogyan azokat a kofák adják.

Jó ideig tartózkodtam a városi kertészet üvegházjaiban, s már alkonyodott, mikor eltávoztam. Azzal az érzéssel jöttem el, hogy Aradnak ezt a tündérekertjét nem ismeri, nem dédelgeti eléggé se a polgárság, se a hatóságok. polgárság, se a hatóságok. (S-d.)

Irodalom és művészet.

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Csütörtök: Pillangó kisasszony. C. bérletben, Tyron Silviával, kezdete este 6 órakor, igen olcsó helyárakkal. Péntek: Lakme, A. bérlet. Szombat: Reichstadti herceg, B. bérlet. Vasárnap délután: Tündérek cselédje. Vasárnap este: Délibáb herceg, bemutató előadás, bérletszünetben. Hétfő: Délibáb herceg, C. bérlet.

* Bűvészet és szuggeszció a színházban. A tegnap esti előadással a színházban a hajlékából variété csináltak. Ben Aroly bey mindent ügyesen és szépen megoldott, amit előre hirdetett, de amit művelt, annak nem sok köze van a kultúrához, a művészethez. Az előadás első részében Molnár Ferenc „Színház” címen egybefoglalt három egyfelvonásosának egyikét, a „Marshall”-t játszották a bemutató szereplőivel. Harmath Józsa a báróné, Darvas Ernő a színész és Sipos Zsigmond a báró szerepében most is tudásuk legjavát nyújtották, míg kisebb szerepeikben Ács Mihály és Kovács Emil járultak hozzá az előadás sikeréhez. Ezután Annie Aroly mutatót be sok közügyességet és gyakorlatot kívánó bűvészműtárványokat melyek azonban nem voltak különbek, mint amilyeneket cirkuszban, variétében már gyakran látunk. A műsor utolsó részében Ben Aroly bey három egyszerűbb feladatot oldott meg gondolatérveléssel, melyeket a közönség

közül hárman adtak fel neki. Végül éberszuggeszcióval a közönség közül mintegy harminc önként jelentkezett kényszerített, hogy az ő akaratát teljesítsék. A szuggeszciókkal különböző humoros dolgokat műveltetett, melyeken mintegy egy másfél óra hosszat sokan kacagott a közönség. (b. i.)

* A színházi iroda hírad. Csütörtök este 6 órakor igen olcsó helyárak mellett C) bérletben Puccini világhírű operája a Pillangó kisasszony van műsoron. A címszerepét Tyron Silvia énekli. — A Craiovai műkedvelők operatársulata néhány igen érdekes operarészletet fog előadni. Az előadás csütörtök este 9 órai kezdéssel a Városi színházban lesz. Szíve kerül a Faust első, a Rigolitto negyedik és a Sevillai borbély második felvonása. — Péntek este 8 órai kezdéssel Delibes Leó operája, a Lakme van műsoron. Várady Margit énekli a címszerepét és Nilakantha, a főpap szerepét Róna Dezső énekli. — A Reichstadti herceg, László Andorral a címszerepben szombaton negyedszer B) bérletben megy. — A Délibáb hercegre az egész operette társulat nagy szorgalommal készül. A bemutató vasárnap este bérletszünetben lesz. Gellért Pál karnagy két sikerült számot komponált, az egyik Sebestyén belépője, a másik egy tünco parjelenes Zilahval és Sebestyénrel. A Délibáb herceg kimagasló slágere a Rakd ide, rakd oda című eredeti Shimmy, melynek fülbemászó zenéje van. Az igazgatóság az egyik felvonást teljesen új díszletekkel állítja ki. — Vasárnap délután a Tündérek cselédje van műsoron.

* Filharmonikus hangverseny.

A már megszokott óriási érdeklődés előzi meg a filharmonikusok április 29-én tartandó ez évadban utolsó zenekari hangversenyét. Szólista Freund Leó, a kiváló bécsi zongoraművész. Jegyek Scherhagnál.

* „Modern költők” estje szombaton a Kulturpalotában Zala Béla színművész és Kovács Erzsi hegedűművész közreműködésével. Jegyek Oláh Sándor könyvkereskedésben.

MOZI. * Új Lucy Dorain-sláger az Apollóban. Az Apolló színház megszerzte a legújabb Lucy Dorain-slágerit: A végzetes asszony című nagyszabású társadalmi drámát, amelyet csütörtökől kezdve fog bemutatni. A címszerepben Lucy Dorain egy démoni nőt alakít aki nek forró szenvedélyességét a bűnre, a rosszra való hajlamosságát sokoldalú művészetével és lobogó temperamentummal tolmácsolja. A dráma a napsugaras itáliában játszódik és ennek természetli pompája festői szépségűvé teszi az amúgy is gyönyörű művészi filmet.

* A hadimilliomosok — filmen. A hadimilliomosok címen az Uránia színház nagyszerű filmet mutat be, amely az amerikai hadimilliomosok bűns üzelmeivel foglalkozik igen komoly formában. Rámutat ez a film arra is, hogy az amerikai nagy vagyonok új urai nem nagyon válogatósak az eszközökben, ha arról van szó, hogy az ellenük irányuló hangulatot elnyomják. Rendkívül érdekes meseszöveg keretében leplezi le a film szerzője a hadimilliomosokat. A nagyszerű filmet csütörtökön mutatja be utoljára az Uránia.

HIREK.

Beöthy Zsolt meghalt.

(A magyar irodalom gyászja.)

BUDAPEST. Beöthy Zsolt, a magyar irodalomtörténet legkiválóbb reprezentánsa tegnap Budapesten meghalt. Már hosszabb idő óta betegeskedett. A januári súlyos spanyolinfluenza járvány az agg tudóst sem kímélte meg. A betegség hovatovább a tüdejét is megtámadta. Hosszu lefolyású tüdőgyulladását kapott, majd pedig egy tüdőtályogot, amit több sebészki kísérlettel sem sikerült többé végleg eltávolítani. Hónapokon keresztül sokat szenvedett s bár az orvosai mindent elkövettek, hogy megmentésék az életnek, tegnapi a halál könyörtelen sége végzett vele. Halála pótolhatatlan kárt okozott a magyar tudományos életnek, amely egyik legkiválóbb tagját veszítette el benne. A külföld előtt is sok dicsőséget szerzett a magyarságnak és abban, ha ma már idegenben is ismerik Petőfi, Arany és Jókai nevét. Kétségtelenül Beöthy Zsoltnak is nagy érdeme van. Mint a budapesti egyetemen a magyar irodalomtörténet tanára irányítójává vált ennek a tudománynak. Kiváló irodalmi munkássága, ami főleg szintén ezen a téren alkotott örökértékűt, úgy az ifjúságnak, mint a szaktudósoknak a magyar főváros kulturéletének legelső tényszerű közvéleménye. 1893-ban az akadémia választotta tagjai sorába, majd az egyetemen a bölcsészeti fakultás dékánja lett. Ezt a tisztségét 5 esztendőn át tartotta meg, majd pedig lemondva a tanárképző intézet igazgatóságáról az országos közoktatási tanács alelnöke lett. Később több tanulmányutat tett, főleg Keleten, Angliában és Oroszországban. 1896-ban miniszteri tanácsosi címmel tüntették ki, még abban az időben, amikor a kitüntetésnek ezt a módját tanároknak nézve behozták. 1899-ben a király a pro litteris et artibus éremmel tüntette ki. Tanítványai közül több, így Babits Mihály is kiváló díszére vált a magyar irodalomnak és tudományának. Az elhunyt tudós 77 éves volt.

Előkészületek a koronázásra.

Alba-Julia. A kormány intézkedésére seregyen folynak a koronázási előkészítő munkálatok. A koronázó templom már elkészült. Jelenleg a templom freskóit festik, ami négy hónap múlva kész lesz. A koronázás napját augusztus 14-ére tűzték ki. Remélhető, hogy arra az időre az összes munkálatok befejeződnek. (RTI).

Maniu Gyula felgyógyult.

Cluj. Maniu Gyulának, a nemzeti párt vezérének a betegsége annyira javult, hogy tegnap elhagyta a klinikát. A pártvezér még mankón jár, de legközelebb már minden támasz nélkül is tud majd járni. Maniu Boila Romulusnál lakik. (RTI).

Lloyd-George kimerült. London. Lloyd-George angol miniszterelnök annyira kimerült, hogy a genuai konferencia után lemond. Ezenkívül a konzervatívok szakadatlan támadásai is elkésztették.

Elhalasztják a genuai konferenciát.

(A német-orosz szerződés következménye.)

GENUA. A Radornak a nemzetközi konferenciára kiküldött munkatársa jelenti: A szövetségesek tegnap délután értekezletre ültek össze, amely tizenegy órától kezdve, megszakítás nélkül délután hat óráig tartott. Az értekezleten egy határozatot fogadtak el, amelyen Lloyd George különböző módosításokat ajánlott. Javaslatának hangja sokkal erélyesebb volt, mint az orosz-német paktum nyomán kiadott jegyzék. Lloyd George határozati javaslatához Barthou is hozzájárult. Schanzer olasz külügyminiszter figyelmeztette a delegátusokat arra, hogy ne használjanak olyan erélyes hangot és enyhítsenek a javaslataik szövegének hangján, nehogy Németország a javaslat folytatás elhagyja Genuát. Schanzer után Skirmunt lengyel külügyminiszter szólalt fel és rámutatott azon lehetőségekre, a

melyek előállhatnak a német-orosz egyezmény következtében. Megvilágította azt a helyzetet is, amely előállana akkor is, ha a németek és oroszok elhagyják a konferenciát. Lengyelország — mondotta — nehéz helyzetbe fog kerülni ugy földrajzilag, mint politikailag, a német-orosz egyezmény következtében. A kisantant képviselői szolidaritást vállaltak Lengyelországgal.

GENUA. A német-orosz egyezmény következtében előállott helyzetről a következőket jelentik a Radornak: A szövetségesek éjjel tizenkét órakor tartott újabb értekezleten elhatározták, hogy a konferencia munkáját elhalasztják mindaddig, amíg a német-orosz egyezmény folytatás előállott mindaddig el nem intéződik. Így a ma napra összehívott összes bizottsági üléseket elnapolták.

Take Ionescu állapota. Róma. A tifuszban megbetegedett Take Ionescu volt román miniszterelnök állapotáról szóló orvosi jelentés a következő: érverés 90, hőmérsék 38,5, az általános közérzés kielégítő.

Bejelentendők a korona-bankjegyek. Az aradi pénzügyigazgatóság ma rendeletet küldött a hatáskörébe tartozó adóhivataloknak, amelynek értelmében úgy a lebélyegzett, mint a le nem bélyegzett bankjegyeket be kell jelenteni. A bejelentést közvetlenül a bucurestii külügyminisztérium békeszerződést végrehajtó bizottságának kell megtenni. Azonban bankjegyeket beküldeni nem kell.

Agoston Péter oxfordi egyetemi tanár lesz. Budapest. Agoston Pétert, a halálra ítélt magyar népbiztost, akit most cseréltek ki az orosz tusszállítmányok egyikével meghívást kapott az oxfordi egyetemről. Agoston Péter feleségével jelenleg Rigában tartózkodik.

Nemzetközi kongresszus — államok kizárással. Róma. Husvét másodnapján megnyílt a nemzetközi vasúti kongresszus. Érdekesége a nemzetközi kongresszusnak, hogy arról Magyarországot, Németországot, Ausztriát, Oroszországot és Törökországot kizárták.

Orvosok figyelmébe. A városi orvosi hivatal felhívja az összes orvosokat, hogy mindegyik küldjön posta útján az „Inspectoratul tehnic sanitar” Bucuresti, Str. Berletot 11, címére egy nyilatkozatot a következő adatokkal: Teljes név, specialitása, kora, mai címe ha valamikor felülvizsgálva volt valamely különös katonai szolgálatra: milyen szolgálatra volt alkalmasnak találva, vagy talán el lett bocsátva kórházra, vagy rokkantság miatt a hadsereg kötelékéből (kimutatandó a felülvizsgáló okirai száma), hol kíván mozgósítás esetén katonai szolgálatot teljesíteni? Ezen nyilatkozatot küldje be minden orvos saját érdekében minél hamarabb,

Hol lakhatik Zita? Páris. Zita exkirályné azon kérésére, hogy Wright szigetén telepedhessenek meg, az angol kormány azt a választ adta, hogy az esetben, ha fia nem emelnek igényt a magyar trónra, Magyarország kivételével Európában bárhol megtelepedhetik.

Száműzés az éhínségbe. Moszkva. A letartóztatott forradalmi szociálistákat a volgamenti éhínséget szenvedő területre fogják száműzni.

A lakbérleti törvényt külön füzetben kiadták, magyarra fordították és magyarra fordították és magyarra fordították dr. Széll Lajos aradi kir. járásbíró és dr. Szalai Vilmos aradi ügyvéd. A háztulajdonosnak és lakónak egyaránt nélkülözhetlen füzet minden könyvkereskedésben kapható.

Amerika elmegy Genuába. Páris. A Newyork Herald közli, hogy az amerikai kormány foglalkozik azzal a gondolattal, hogy amennyiben a genuai konferencián kiküszöbölik a politikai kérdéseket, elküldik delegátusait a delegációra.

A repatriált magyarok sorsa. Budapest. Bernolák Nándor népjóléti miniszter kijelentette a Virradat munkatársa előtt, hogy a repatriált magyarok visszatelepítésére irányuló diplomáciai tárgyalásoknak még mindezeideig nincs eredménye. A vagonlakók egyelőre barakkokban fogják elhelyezni.

Néhány szó az aradi éttermi árkorról. Pár nappal ezelőtt egyik aradi lap hirdetői rovatában a Vadászkiirt-étterem tulajdonosa az publikálta, hogy ő nem óhajtja a legutóbb megállapított maximális áron kiszolgálni vendégeit, hanem mind más elsőrendű aradi étterem áraival szemben husz százalék kedvezményt nyújt. Ezen hirdetéssel kapcsolatosan felkeresek ma bennünket az aradi vendéglősök ipartársu-

tának vezetői és a magukkal hozott étlapokkal kétségtelenül beigazolták, hogy a Vadászkiirt-étterem tulajdonosa csak hirdeti a husz százalék engedményt, a valóságban azonban egyetlen banival sem olcsóbb a többi éttermeknél. A vendéglős ipartársulat vezetői annak a leszövezését is kérték tőlünk, hogy a Vadászkiirt-étterem kívül minden elsőrendű aradi étterem előre letizedendő bérletfüzeteknél tíz százalék kedvezményt nyújt a közönségnek, úgy, hogy a Vadászkiirt-étterem a hirdetések dacára is éppen tíz százalékkal drágább a többi étteremnél.

Adófelszólamlások. Az aradi izr. hitközség tagjaira f. évre megállapított kultuszadó ellen beérkezett írásbeli felszólamlások f. hó 23-án (vasárnap) délelőtt 9-től 12-ig kerülnek tárgyalás alá. A felek írásbeli felszólamlásukat szóbelileg is támogathatják a bizottság előtt. Olyan felszólamlások, amelyek írásban kellő időben nem érkeztek be, nem vehető tárgyalás alá. Fodor Gyula, az adófelszólamlási bizottság elnöke.

Vívóverseny vasárnap délelőtt 9 és délután 3 órai kezdettel az Eminescu (Baross) park kioszkjában.

Jegybankok szövetsége. Genua. A pénzügyi szakértők bizottsága Luzzati javaslatát elfogadta. Eszerint az egyes államok valutáris ügyeinek a tárgyalásánál egy nemzetközi bizottság fog közreműködni, ugyancsak elfogadták azt az indítványt is, hogy a jegykibocsátó bankok szövetségét elfogadják. (Radór.)

Utlevélek. Péntek délelőtt a hivatalos órák alatt az államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utlevelüket: Burghard Károly, Dezső Jánosné, Geller Henrikné, Milivoj Radován, Csillag Jenő és Schwarz Jenő.

Nagy angol bank Budapestre. Budapest. Egy angol érdeklődés Budapestre több százmillió alapítékével nagyobb pénzintézetet akar létesíteni, amelybe a Földhitelbankot és az Atlanticit is be szándékoznak venni.

A francia kölcsönből az exkirályi családnak. Páris. A francia kamarában tegnap foglalkoztak az osztrák hitel kérdésével. Rande a tárgyalások során felszólalt és kijelentette, hogy a hitelt csak abban az esetben szabad megszavazni, ha Ausztria abból egy méltányos összeget enged meg. Zita és az exkirály árvának. Zita szerint az az asszonyt kell tisztelni, akinek példátlan hősiességét az egész világ bámulja. Herriot republikánus hasonlóképpen nyilatkozott.

Missis Mand gondolatolvasónő Strada Cercetasilor. (Szt. Pál-u.) 10. szám alatt egész nap fogad. Mindent tud és megmond.

Korcsmai verekedésből halál. Dudfaluban a napokban két odaváló legény összeverekedett a korcsmában egy Vafian Gerasim nevű községi gazdával. A huzakodásnak később csöndes pofozkodás lett a folytatása, majd pedig a bicskák is előkerültek a zsebekből. Az ügy hovatovább véres verekedésbe fajult, tudniillik a két legény úgy összeszurkált a Vafiant, hogy be kellett szállítani a sebisi (borossebisi) kórházba. A szerencsétlen ember ma tegnap reggelre a sérülések következtében kiszenvedett. Az ügyesség elrendelése holnapjának a felboncolását.

— Vörhenyjárvány a megyében. A kovaszini orvos jelentést tett a megyei orvosi hivatalnak, hogy ott 15 gyermek vörhenyben megbetegedett. Dr. Bradean Athanasz megyei főorvos elrendelte a kovaszini iskolák bezárását és megtett minden intézkedést, hogy a járványt elűzdjék.

— Rákóczi szülője. Budapest. II. Rákóczi Ferenc tarcali szőlőbirtokát, amelyet a Habsburgok 1701-ben elkoboztak újból át fogják telekkönyvelni a magyar kincstár számára.

— Gyilkos merénylet az útcán. Berlin. Tegnap éjszaka az Uhland-Srasse sarkán két fiatalember rálőtt két férfira, akik közül az egyik azonnal szörnyen meghalt. A másik súlyosan megsebesült. Az áldozat állítólag Talaat pasa fivérével azonos.

A RÉGI ARAD.

I. Templomból — kórház.

Csécsey Imre, az aradi reformátusok érdemes tisztelgetése kérdéseimre a következőket mondta el:

— Az aradi református egyház-község 1830-ban alakult meg. Az első református imaház 1847-ben épült, melyet közösen használtak az evangélikusokkal. A mai református templomot 1848-ban építették fel. Ez 1849. közepéig a szabadságharc alatt helyvédőkórház volt. A templomot 1852-ben szerezték fel és még ebben az évben voltak használatba. A templomban lévő dolgaink közül érdekesebbek és értékesebbek: a Szálbok Jakabné született báró Bánffy Policéna ajándéka, egy ezüst kehely rendkívül szép ötvös munka és a Dombrádi Nagy Sándor volt törvényszéki elnök, aki az aradi egyház főgondnoka volt, adománya, egy szép kivitelű keresztes edény 1883-ból, Száthi Ulrichné, egy svájci származású aradi uriaszony 1852-ben a reformáció klasszikus földjéről, Svájcból hozatott vörös márványt és abból készített egy Uraszület, Számos szebbnél szebb oltárterítők van, ezek közül régebbiek és szebbek: a Bökönyi nővérek és Turay Jánosné ajándékai. A templom nevezetessége még a 12 változatú orgona, melyet az aradi Dengel Antal készített 1892-ben. Van egy szószékünk díszes faragványokkal 1852-ből. Több régisége és érdekessége a még aránylag nagyon fiatal aradi református egyháznak és templomnak nincsen.

II. Az evangélikusok műkincsei.

Friny Lajos, az aradi evangélikus egyház tisztelgetése mondta:

— Az aradi evangélikus egyház-község még fiatal. Csak 1846-ban alakult meg. 1848-ban létesítették az első aradi evangélikus imaházat, a Szt. Márton-templom (Kossuth-utca) Strada Consistoriális (Batthyány-utca) levő egyemeletes házban. A régi imaház berendezésekor helyezték el Umlauff nagy szabású oltárképét, melynek a címe: „Jézus a gőzsemán kerében” 1868-ban a Pia'si Cattedrale (Thököly-terre) helyezték át az imaházunkba. 1885. november 10-én Luther Márton születésének negy századik évfordulóján egy ezüstkelyhet és egy ezüstkannát ajándékoztak a hívek az egyháznak, melyeknél inkább ajándék és így emlék, mint műbecsük van. Egy szebb művükelyhet adtak nekünk szepeesszombati Szendrői Gyulának 1896-ban. Van egy szebb ötvösmunkájú, még a 48. előtti időből való kelyhünk, melynek ki-

dolgozása és régisége ad értéket. Emelteszemléltok még egy uriaszonynak, Abaffynának egy már majd száz esztendő oltárterítője és egy a 48. előtti időből származó szőszékterítők, melyek művészeti kiváló kézi hímzésű virágok vannak.

Aktuális rigmusok.

A divat.

Itt az ideje, hogy végre

Én is valljak:

Hát kérem, kissé fényleg

Rövidek az olajak!

S bár engem is köt némileg

A közös férfi-érdek:

Biz kint vannak a térdék,

S bár a cipőkön ténylenek

A krémek és vikszek:

Egy kissé talán túlságig is

Láthatók az x-ek!

S bár fuccs a régi elveknél,

Mik a sutba valók:

Egy kissé talán túlságosan

Láthatók az 6-k.

De ez csak egyéni vélemény,

Mit papírra vet egy vén legény;

Kinek se lehet belőle kára:

Akinek nem inge, ne vegye

Mágra!

Aradi festők.

(Képtárlat a Kulturpalotában.)

Öt aradi festőművész legújabb alkotásaiban gyönyörködhetik a közönség a Kulturpalota kiállításában. Az értékes, színes, hangulatos festményekből jól eső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy Arad művészeti élete különösen ezen a téren állandó fejlődést mutat. Balla Béla több olajfestményrel és akvarellal szerepel a kiállításon. Az úde színek káprázatos variációiban ráismerünk a régi Balla Béla-ra. Azonban a képek sorozatában észre vesszük a fejlődést: a tökéletesebb keresést, az újszerű megvilágítást és technikát. Különösen a „Kora reggel” című olajfestménye mutat művészetében fejlődést levegős perspektívájával. Igen szép a „Tavaszi” című képe megkapó színeivel. Az „Interieur” meleg hangulatával tölti fel. A „Déli előtti napsütés” és a „Cigányviskók” című képei beérkezett művészre vallanak. Balla Béla akvarelljei élénk színeivel és szinte akadémikus megrajzolásával még a keresést mutatják.

A legnagyobb meglepetéssel szolgál a kiállításon Paál Albert. Ezt a fiatal festőművészt még alig ismerték Aradon. Tizenkét képet állított ki, amelyek egytől-egyig értékes művészre vallanak. Művei a komoly művészet árulják el. A művész szemével lát és a művész lelkiével érzi meg és adja vissza a szépet. Paál Albert a maga alkotása uton halad és tisztán az egyéni impressziók hatásait adja vissza alkotásai. A legértékesebb képe az „Útvesztő”. Arad város főterét festette meg teljes mozgással, liúktető élettél. Az ezernyi alak él, mozog rajta, perspektívája tökéletes. Az „Erdőszele”, „Délutáni napsütés” természetesen színeikkel, az „Interieur” lágyaságával tannak ki. Igen szép, komoly alkotás „A munkásfej”, „A téli táj” és a „Domboldal” című képei bizonyítják, hogy még sokat hallunk Paál Albertől. Beleznay István számos rajzokat és pasztellfestményeket állított ki. Beleznayt a lágy és úde színek és a jó megrajzolás jellemzik. Képei határozott fejlődésről tanuskodnak. Legszebb alkotása a „Leányfel” című pasztell.

amelyben az egyéni megvilágítás érvényesül. A „Tolltögröd” szintén értékes alkotás. Az „Alvó nő” című színes rajza határozott impresszionista megérzés. Tökéletes rajztudását a két „Ex libris” jellemzi.

Minisan Cornél csendélettel pasztellkészek színesek. Feltűnést kelt a „Kriszantém-csokor” című képe hangulatos színeivel. Tájképei a fejlődő művészre vallanak. B. Latinka Elza kevés alkotása közül a „Mezei virágok” című képe tűnik ki színpompájával. A „Cigánylány” című kép szintén jó. A kiállított képeket jó megvilágításban helyezték el. A kiállítást a műértő közönség tömegesen látogatta. (p. g.)

Allampapírok lebélyegzése

(Április 20-tól június 15-ig.)

A pénzügyminiszteriumtól ma rendeltet érkezett az aradi pénzügyigazgatóságához, amely szerint az 1889. és 1913. évek közötti időből való régi királtságbeli állampapírokat le kell bélyegezni. Az állampapírok lebélyegzését április 20-ától június 15-ig fogják végrehajtani. A papírok valódiságának megállapítására a pénzügyigazgatóságon vegyes bizottságot alakítanak, melyben a Banca Nationala aradi igazgatója és a törvénykezési elnök is részt fognak venni. A tulajdonjogot a lebélyegzőkor igazolni kell. Ha az állampapírok letétben vannak valahol, akkor az arról szóló letéti nyugtát fel kell mutatni. A bizottság munkanapjai és hivatalos órái még nincsenek megállapítva. A rendelet hivatalos közli arra, hogy az idevonatkozó végrehajtási utasítás a Monitorul Oficial 293. számában jelent meg.

Meztelen táncok.

(A „detektív-iroda” titka.)

BERLIN. Az itteni rendőrség kéri: Ne legyen harcolt indított az utóbbi időben elharapódzott erkölcsatlenségek ellen. A minap éjjel általános razzia tartották a gyanús mulatóhelyiségekben. Körüljárk során eljutottak a Friedrichstrasse 160. számú épülethez. Az első emelet egyik ajtajára komoly fekete betűkkel ez volt kiírva: Detektív-bureau.

— Nekünk itt is vannak detektív-lejtek? — kérdezte a csoportot vezető rendőrtisztviselő.

A titkosrendőrök egymásra néztek, senki sem tudott erről a „különítményről” semmit. A tisztviselő benyitott a helyiségbe. Az előszoba olyan volt, mint a rendőri szobák szokták lenni. Hosszu, zöldre festett asztal, rajta néhány újtató és papíros, székek, a falon térképek és inspekció-kimutatók. A kályha mellett egyenruhás rendőr áll. Amikor ez megpillantotta a rendőrtisztviselőt sápadtan felugrott és a kérdésekre dadogva válaszolt. Ebben a pillanatban zenei hangok ütötték meg a detektívök fülét. Kíváncsian benyitottak a szomszédos szobába, amely már egyáltalán nem emlékeztetett hivatali helyiségre. Ruhátár volt, amelyben hűdák, prémekek, női kalapok, cilinderek függtek a fogasokon. Erős illat is terjedt a levegőben. A rendőrtisztviselő vezetés alatt a detektívök most még kíváncsiabban hatoltak tovább a következő helyiségbe. Itt színpadot pillantottak meg, amelyen éppen hölgyek lejter-

tek különböző táncokat. A hölgyeken nem volt ruha. A színpad előtt lerített asztalok körül nők és urak ültek. Az asztalok pezsgőpalackoktól és drágábbnál-drágább ételaktól roskadoztak.

— Rendőrök vagyunk! — kiáltotta harsányan a tisztviselő — a törvény nevében megtiltom a további mulatást.

A hölgyek ijedten menekültek a színpadról, a nézőtérben levő urak pedig menekülni igyekeztek. De az összes bájlatok előtt detektívök állottak és így senki sem mehelett el. Valamennyi lelenlevő nevet felírták a tulajdonost pedig lefotóztatták. Ez cinikusan megváltotta, hogy már hónapok óta produktálta a táncok.

— Csak ez kell az embereknek, — mondogta — ehhez csődülnek és meg is fizetik jól. A belépődíj 1000 márka volt és egy palack pezsgőt 500 márkáért árultottam. A Detektív-bureau felírás a gyanút elterelte rólam. Még a házban sem tudták, hogy így milyen vígan élünk.

A rendőrtisztviselő által vezetett kis detektívcsopórt ugyanazon az éjszaka még három ilyen tánchelyiséget fe-deztek fel.

Hét évig hadifogságban.

(Dr. Gara Armin hazajött.)

Dr. Popper Sándor aradi ügyvéd, aki évekig volt orosz hadifogságban, ma táviratot kapott Sajtó-Mareról dr. Gara Armin aradi és dr. Kollin Jakab arad-megyei ügyvédtől, hogy mint cserefoglyok Romániába megérkeztek és most a saju-marei karanténban vannak megfigyelés alatt. Amint a távirat mondja, mind a ketten egészségesek. Érdekes, hogy dr. Gara Armin több mint hét évig volt orosz hadifogságban. 1915. márciusban Przemysl várának elestekor került fogságba. Azután egy ideig még kapott úle fogságának különböző helyeiről csakladja értesítést, de aztán a híradások kimaradtak. Ma azután egy távirat közölte aradi hozzátartozóival az örven-delés hírt. Dr. Popper Sándor még ma autón Saju-marera utazott, hogy a két elveszettnek hitt volt hadifoglyot, a két ügyvédet Aradra hozza.

Közgazdasági.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Április 19.) Dollár 136, márka 0.50, szokol 2.70, dinár 1.65, magyar korona 0.18, budapesti kifizetés 5.80, bécsi kifizetés 54, berlini kifizetés 0.48, francia frank 13, prégál kifizetés 2.77.

Zürichi nyitás. (Április 19.) Berlin 174, Newyork 514, Milano 27.80, Prága 10.25, Budapest 64, Zágráb 166, Bucuresi —, Varsó 14, Bécs 6.375, osztrák lebélyezett korona 6.75.

Budapesti nyitás. (Április 19.) Dollár 730, márka 273, osztrák korona 10.25, rubel —, leu 5.92, szokol 1601, dinár —, lengyel márka —.

Zürichi zárlat. (Április 19.) Berlin 174, Amszterdam 195, Newyork 515, London 2269, Páris 47.6250, Milano 2785, Prága 10.15, Bucuresi —, Budapest 65, Zágráb 167, Varsó 14, Bécs 6.375, osztrák lebélyezett korona 6.6250.

Budapesti zárlat. (Április 19.) Napoleon d'Or 3110, angol font 3595, dollár 803, osztrák korona 10.25, leu 5.90, szokol 16.09, dinár 10.22.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
főrel

Legujabb berlini és bécsi ruha és JULIU PLESZ GYULA ruha-áruházába bluz különlegességek megérkeztek

Megjött a VESTA. Meggyőződhetik róla, hogy a Vestakrémtől cipője mindennél fényesebben ragyog. 12158 KELET hirdetés, ARAD

Pénteken este indítunk futárt Cluj (Kolozsvárra) magyar és KELET hírlapiroda Str. Alexandru (Salacz-u.) 1

Apró hirdetések.

Levelezés.

„NEM KALANDOR” jelígre levél menő a kiadóba, kérem átvenni. 1787

„DISZKRÉCIÓ” jelígre levél menő a kiadóba kérem átvenni. 1786

PALI! Itthon vagyok pénteket kedd helyett epedve várom szombaton viszsza Puszi. 11563

Alkalmazás.

URIAZHÓZ jó bizonyítvánnyal rendelkező szakácsnő azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban. 5000

MINDENES leány vagy bejáróné jó bizonyítvánnyal felvétetik Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobbra. 13

KÖNYVELŐI és pénztárnoki állást keres fiatal leány. Cim a kiadóban. 1783

FŐZNI TUDÓ rendes tisztá mindenek azonnali belépésre keresetük Str. Mihai Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca) 8. szám. 1782

GYERMEKRUHA VARRÓNÓ elsőrendű házhoz keresetük Rác, Boulevardul Carol I. (Erzsébet-körút) 13a. 1789

TAKARITÁST és vasalást vállalk. Cim Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 9. házfelügyelőnél. 1790

MAGYAR német gyors- és gépirónőt keresek azonnali belépésre. Irásbeli ajánlatok „Biztos megélhetés” jelígre Kelet hírlapirodába adandók le. 11562

BEJÁRÓNÓ azonnal felvétetik Mandl papírüzlet Bulev. Regele Ferdinand 15. 1780

INTELLIGENTES Deutsches Fräulein sucht Stelle. Adresse in Administration. 1785

HÁZMESTERI állást keres gyermektelen házaspár. Cim: Wallinger hirdetőlében. 11673

MINDENES szakácsnét keresek. Cim: Wallinger hirdetőlében. 11673

IRODISTANÓ felvétetik Szabó szappan gyárban Bul. Regina Maria 20. 11563

MINDENES főzőnő 1-re felvétetik. Cim Kelet hírlapirodában. 11563

BEJARONÓ jó fizetéssel felvétetik. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 29., földszint, ajtó 1. 1789

ZENÉSZEK vonós és fuvós hangszerekhez felvétetnek. Bővebbet András karmesternél Strada Sirianu (Aulich-utca) 8c. szám. 1800

Vétel és eladás.

EGY látható írású 5. sz. Royal írógép jó állapotban eladó Gáspár, Strada Horia 1. 1779

TAVASZI DIVATÁLBUMOK. Costum. albumok továbbá bécsi, párisi divatlap újdonságok szabásmintával 6 lejtől kezdve kaphatók Kneizer papírkereske dőnél Str. Vladimirescu (Dobó-utca) 11871

KITUNÓ hangu zongora eladó Str. Emi nescu (Deák F. utca) 42 ajtó 22. 11724

HIMZÉSEK, betétek, csipkék, tüllök, csipkeszővetek. „Tetra” babakelengye, kezlyük harisnyák érkeztek Hofmann Sándor Arad Fischer Elize-épület. 1784

ELADÓ 1 darab 3 1/2 literős állós benzín motor összes készülékkel, Reinholz József Ujszentanna 973. házszám. 1788

GYÖNYÖRŰ FEHÉR RÓKA BOA egészen új eladó Cim az Aradi Újság kiadóhivatalában, Fischer Eliz-palota. 11895

FRISS HAL érkezett Pénteken reggel kapható Lutwák-cégnél 1795

BÉKEBELI damaszt asztalnemű teljesen újak friss törülközők, fehérnemű, antik ékszer eladók Strada Consistorului (Batthyány-utca) 3. 11673

ELSŐRENDŰ zongora eladó Str. Veli- ciu (Lipót-utca) 26. 1798

VENDÉGLŐI berendezés asztalok, székek, söntésasztal stb. megvételre keresetük. Cim Wallinger hirdetőjében. 11673

MINDENKINÉL TÖBBET PIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákkal perzsa szmirna argamant-szőnyegekért török kendőkért, antik és modern bútorokért, zongorákért modern és antik díszlámpákért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsű réz- és bronz- és szobrászatokért Salon Str. Emi- nescu (Deák Ferenc-utca) Orfűv-palota. 11911

PERZSA FUTÓK, divány takaró, keveset használt női ruhák kabátok eladók. Cim a kiadóban. 1773

AIÁNDÉKTÁROGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok bútorok, szobrok, figurák vázák, festmények metszetek perzsa szőnyegek ezüstneműek vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

PIANINOT, zongorát gyöngyöket briliánsokat magas árban veszek. Levelet Pianino” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 12021

HUSZONÓT HP STABIL szivógázmotor üzemképes állapotban eladó. Érdeklődni lehet Str. George Popa (Ferenc Ferdinánd u.) 26. Arad. 1763

Ingatlan.

NEGY SZOBÁS ELFOGLALHATÓ LAKÁSSAL eladó Piața Catedralei (Tőkölly-téren) emeletes ház kerttel, Ghiorocin (Gyorokon) villamoshoz közel, bőtermő kis szőlő, nemes gyümölcsfákkal szép berendezett nyaralóval Bővebbet tulajdonosnál Piața Catedralei 5. földszint jobbra. 1781

PURGLY LAJOSNÉ-utca 46. számú ház elfoglalható lakással eladó. 1794

STR. MIRON COSTIN (Gróf Leiningen- utca) 9. sz. ház szabadkészből eladó. 1801

Különféle.

EZERJÖFŰ gyomoreltér páraiban hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger felirvottság emésztési zavaroknál. Dr. Földes György szertár Aradon. 10831

ELVESZETT folyó hó 18-án a Strada Illeana (Gizella-utcatól) a városligetig egy szürke nadrág. Becsületes megtaláló jutalom ellenében Marocse Ferencné Str. Illeana (Gizella-utca) 5. alajt szíveskedjék átadni. 1793

HELYISÉG, szép világos, 12 m. hosszú, 5 m. széles, műhelynek, raktárnak vagy bármilyen másra nagyon alkalmas. Felvilágosítást ad Feuerstein Bertalan, Bulev. Reg. Maria (Andrássy-u.) 9., az udvarban balra, ajtó 6. 1717

GUMMI BÉLYEGZŐ GYAR
„PERFECT”
ARAD, Str. Eminescu (Deák F.-u.) No. 8. 1797
VESNÖKI MŰINTÉZET.

„KELET” hirdetés, Arad. 11563

Keresünk világos helyiséget
legalább 120 m² belterületű gyártelepnek, megfelelő száraz raktárhelyiségekkel és irodával, lehetőleg vasúthoz közel.

Cim „Kelet” Hírlapirodában.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

In ziua de 24. luna curenta la orele 11 a. m. se va tine licitatie publica la Institutul Obstetric si scoala de Moase din Arad pentru aptovizionarea institutului cu 35 vagoane lemne de foc necesare pe un an.

Ofertele inchise se pot lua pana la orele 10 a. m. din amintita zi.

Conditieele se pot vedea la administratia institutului.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉNY.

Folyó hó 24-én délelőtt 11 órakor nyilvános árlejtést tartunk az aradi születési klinika és bábaképző intézet 35 vagonos kitévő évi faszükségletének biztosítására.

Zárt ajánlatok felzár nap délelőtt 10 óráig adhatók be.

Felvételek megtehetőek az intézeti gondnoki irodájában. 1796

Az előkelő világ cipőkrémje

Buteliásüvegeket

4 Leiért vesz

Dürr Gusztáv,

a városházával szemben. 1778

DISZFENYŐK

2 éves magas törzsű rózsák, szomorú rózsák zonal, angol és Efeu pelargoniumok nagy készlet és gyönyörű új színekben. Canna Dahlia gumók, Salvia Vanillia, Lobelia, Bellis, Nefelejts és számtalan palántafélék Szabó kertészgazkaphatók: Szabó daság és farskolában, Pancota. 11673

Ha jó csokoládé bonbont akar On, akkor csak

WOLF-féle

Ujszentannai csokoládét kérjen. 1518

Sörtészlalda és szalámigyár

Vámosgálfalván 80 hold ingatlan a Küllő parján 1000 darab sertésre beronszállások, csatornázás vízvezeték malom, vágóhid, feldolgozóműhelyek, motorerőre berendezett gépekkel füstölde hűthelyiségek, kényelmes lakóépületek stb. Dícsőszentmártonban modern berendezésű üzlethelyiség

eladó vagy berbeadó.

Esetleg főkeverő szakember részese- déssel vagy anélkül vezérül felvétetik.

Érdeklődni: Huszpar R. T. Dícsőszentmárton. 1791

Olcsó bárányhus

Jancsin és Gábornál,

Piața Catedralei (Tőkölly-téri) sátorban.

Kilónként 18-20 Lei. 11678

Könyvkötészeti tanulóleány

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Legelegánsabb női divatruhák olcsón készülnek Trébits-szalomban St. Alexandru (Salacz-u.) 6.

Felhívás! Nagytakarítást ne végezzen senki addig, míg árajánlatot nem kér Lovas Károly lakóközösségi vállalatától, Str. Oltez (III-é-u.) 30a. Parketta surlós, beeresztés, polekalitás olcsón és felelősség mellett. 12261

Bécsi és párisi modellek érkeztek! Lisssem Sándor Arad, P. Avram Iancu (Szabagság-tér) 2 Angol és francia divatszalon! női- és gyermek-ruha, kabát, kosztüm-áruház. 1718

Banca Industriala si Populara din Arad. :: Aradi Ipar- és Népbank.

ACTIVA - VAGYON Bilantul la 31. decembrie 1921. - Merlegazamla 1921. decembrie 31-en. PASIVA - TEHER

Table with 6 columns: Description, Lei b, Lei b, Description, Lei b, Lei b. It lists various assets and liabilities such as 'Cassa in numerar', 'Capital societar', and 'Fondul de rezerva'.

Arad la 31. Decembrie 1921. - 1921. decembrie 31-en.

m. p. Hehs Bela s. k. director general. - vezirigazgato.

m. p. Kelt Lajos, s. k. director locuitor - k. igazgato.

m. p. Rona Jakab s. k. procurist-prim contabil. - cégvezeto-fokonyvelo.

m. p. Szalay Karoly s. k. director-prezident - elnök-ig.

m. p. Br. Bohus László s. k. director - igazgato.

m. p. Hehs Vilmos s. k. director - igazgato.

m. p. Mairovitz Emma s. k. director - igazgato.

m. p. Dr. Tagányi Sándor, s. k. director - igazgato.

m. p. Walder Gyula s. k. director - igazgato.

Tabelul prezenta al perderi si al profitului lam examinat conform legii si statutelor si lam aflat in ordine. Jelen vagyoni- és teher kimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Comitetul de supraveghere: - A felügyelő-bizottság:

m. p. Steigerwald Alajos s. k. pres. com. de supravegh. f. u. b. elnök.

m. p. Tagányi Gusztáv s. k. membru com. supravegh. f. u. b. tag.

m. p. Erdős Pál, s. k. membru com. supravegh. f. u. b. tag.

m. p. Grabner Károly s. k. membru com. supravegh. f. u. b. tag.

Reportul comitetului de supraveghere al Bancii Industriale si Populare din Arad pe anul de gestiune 1921.

Onorata Adunare Generala!

In conformitate cu datoria noastra impusa prin lege si statute institutiile noastre dupa ca am controlat constiencies activitatii institutiunii in anul ce a trecut cu onoare raportam ca am aflat sarcina cassei si a valorilor administrate de institut. totdeauna in consonanta cu registrele si fara o scodere.

In baza registrelor inchelate dupa toate regulile am constatat ca apar conurite de fine de an pe anul 1921. ca si bilanul si contul rezultatelor, prezintate noua de directiune, lam aflat intocmite conform statutelor si recomandarilor spre primire propunerea directiunii referiv la distributia profitului de 1.024.477,10 lei al anului 1921.

Propunem in consecinta ca se dea directiunii absolutului pe anul de gestiune 1921. si cerem aceeas decisiune si in legatura cu persoana noastra.

Arad, la 6. Aprilie 1922.

Comitetul de supraveghere al Bancii Industriale si Populare din Arad.

- Alajos Steigerwald, Paul Erdős, Gusztáv Tagányi, Károly Grabner. Members of the supervisory committee.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottságának jelentése az 1921. üzletévről.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény és az intézeti alapszabályokban előírt köteleseinknek megfelelően az intézet ügykezelését a lefolyó üzletévben megjáró vizsgálatunk alkalmával gondosan ellenőrizvén, tisztelettel jelentjük hogy az intézet kezelése alatt álló pénz- és értékkészletet a szabályosan vezetett könyvekkel mindenkor egyezően és hiány nélkül találtuk. Az igazgatóság által elének terjesztett 1921. évi zárszámadásokkal valamint az eredmény-számlát, a helyesen lezárt könyvek és zárszámadások alapján a törvény és alapszabályoknak megfelelően összeállítottaknak találtuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak az 1921. évi 1.024.477,10 lei nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

Kelt Aradon, 1922. április 6. 1591

- Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottsága: Alajos Steigerwald, Erdős Pál, Károly Grabner, Gusztáv Tagányi. Members of the supervisory committee.

Fodrász és Borbély urak

Gyárilag készítik prima brillantint és féle illatban és színben, csinosan adjusztálva vagy kimérve; továbbá hajpomádát, hajmosót, Kölni vizet, sósorszeszt, fodrász pudert stb. Verseny árak! Megrendeléseket felvesz REICH JAKAB. Piac Luther-tér 1. Szőlősi Arnold gyönyrszész Arad. Mosóczy-telep. 825

Fiatalember társat keres

ki találománya kiviteléhez pénzbelileg hozzájárulna. Ajánlatot „Rapid” jellegre a kiadóba. 1725

PUBLICATIUNE DE TIRG.

Tirgul de tara procsim din Pecica. Maghiara se va tinca in 6. 7. si 8. Mai a. c. st. n. Manarea a tot felul de marva in 6. Mai e tertat.

VASAR-HIRDETMEANY.

A legközelebbi Magyarécskai országos vásár folyó évi május hó 6. 7. és 8-án fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása megengedve május 6-án. 1792

Házasulandók

saját érdekükben cselekszenek, ha felkeresik a

„Victoria” butorgyárnak

str. Horia (Széchenyi-utca) 1. szám alatt levő lerakatát, ahol tartós, modern, hálók, ebédők és egyéb butorok a legutányosabb ártért beszerezhetők. - Viszont eladók-nak árkedvezmény. 11648

MARGIT PETROL

Fáralan hatású készítmény a hajnöveés előmozdítására a hajhullás és korpa képződés azonnali megszüntetésére. A haj selyem tapintatu lesz. Késziti 1210

Dr. Földes és Heha.

Aradváros I. Fer. emléktársaság Katonagysztály.

No. 5888-1922.

HIRDETMEANY.

A hadügyminisztérium 79-1921 sz. rendelete értelmében tudomására hozzák az 1901. évben született ifjaknak (1923. évfolyam) hogy a sorozó bizottság Aradváros területén a városi tancsereben mindenkor reggel 8 órakor az alább jelzett sorrendben fog működni:

- I. ker. folyó évi április 25-én. II. ker. folyó évi április 26-án. III. IV. ker. folyó évi április 27-én. V. VI. ker. folyó évi április 28-án.

A fenti ifjakon kívül az alább jelzettek tartoznak még a sorozó bizottság előtti megjelenés:

- 1. Mindazon 1919, 1920, 1921, 1922. évfolyambeli (1897, 1898, 1899, 1900. évi születésű) ifjak, kik az előbbi sorozásokon nem jelentek meg. Mindazon 1920, 1921, 1922. évfolyambeli (1898, 1899. és 1900. évi születésű) ifjak kik az előbbi sorozásokon alkalmazottnak találtak. 3. Mindazon felmentettek, kiknek bátyjuk van a hadseregben. 4. A feltételes felmentettek (pannóvendékek.) 5. Csafádfentartók az 1919, 1920, 1921, 1922. évfolyambeli (1897, 1898, 1899, 1900. évi születésűek.)

Figyelemzeterem a fenti korosztályokból való ifjakat hogy a sorozásra személyesen vagy a kik külföldön vannak szülei által képviselve tartoznak a sorozó-bizottság előtt megjeleni, mert ellenkező esetben mint távoli levők egy évi továbbszolgálatra lesznek besorozva.

Azon ifjak, kik folyó hó 15-ig személyre szóló időzést a sorozásra nem kaptak azoknak átvétele végett folyó hó 20-ig jelentkezni tartoznak a városi katonagyi osztálynál (Városház földszint 54. sz. szoba.)

Arad, 1922. április hó 3-án.

(s. s.) Dolga, (s. s.) Pociójan, Katonagysztály főnöke, előjáró.